

RENOVACIÓ

Setmanari Nacionalista Republicà

Any I.—TARRAGONA, 23 novembre de 1913.—Núm. 20.

Joventut N. R.

Intent dels que dirigeixen el gloriós moviment del Nacionalisme a Tarragona, era'l crear una «Joventut» d'esforçats i batalladors companys de causa, els qui, per son temperament, propi de la edat, necessiten a l'ensemps que una senyera baix els plecs de la qual acoplar-se per defensar una idea, un règim d'asbarjo agermanat amb la cultura i compatible amb el carinyo a la terra catalana i l'amor a les llibertats.

Sembla que l'hora solemne de la realització d'aquest ideal s'apropa de tal manera que, pot ser, dintre uns dies serà un fet i tindrem a Tarragona la «Joventut Nacionalista Republicana».

Jo, que he predicat en tots els actes de la meua vida la necessitat d'un criteri propi, d'un convenciment, i l'estudiar els assumptes d'un modo concient per a obrar bé i conforme a la consciencia, me he format una opinió de lo que deü ésser aquesta Joventut per a donar els fruits que d'ella cal esperar, i he tret la convicció de que ella no ha d'ésser una joventut més, de les moltes que hi han en totes les viles i en tots els partits; ha d'ésser quelcom més que lo que hi ha fins ara creat en tal genre d'agrupacions; i per a sentar el meu criteri he de repassar lo que les demés joventuts de Tarragona són i representen.

Comencem pels carlistes. Nosaltres, no hem d'ésser com ells, que supediten moltes vegades la doctrina política per la religiosa i fan l'una, complement de l'altra, com si'l creure i perseguir l'adveniment de son capdill al trono, fos conseqüencia de la política religiosa del Catolicisme. Nosaltres, segons el meu criteri, no hem de incorporar els problemes religiosos a la nostra idea política i'l respecte més escrupolós a tots els cultes ha d'ésser una garantia nostra.

Nosaltres no hem d'ésser com els *requetés* que armats a sò de guerra i dient-se catòlics a boca plena, contradueixen amb sos actes belicosos a la llei Divina d'amor al proïsme. Aimants acèrrims de la cultura, hem de confiar més d'aquest medi que de la imposició per la força per a fer respectar les lleis i fer prevaldre nostres doctrines.

No hem d'ésser com la joventut conservadora. Vingut a la lluita política un grapat de joves a crear la joventut conservadora, semblava que d'ells calia esperar quelcom bó, puig que per l'ilustració dels qui la componien ho feya creurer. Mes, no fou així; aquesta joventut no ha fet res de nou i menys de bó. Per allò del bon *tono* aquesta colla de joves distingits van afiliar-se al partit més aristocràtic, qual corresponia a sa calitat, i lo unic que han fet, ha sigut el distingir-se, un d'aquests components, en la mes escandalosa compra de vots en les passades eleccions per a fer triomfar la candidatura que portava son nom. Enemics acèrrims de la ilegalitat, nosaltres, hem d'inspirar tots nostres actes en la més estricta justícia i guiats sempre per l'antorxa de l'honradesa.

No hem d'ésser com la joventut radical. Tot lo que deïam dels carlistes podríem aplicar-ho, en sentit invers, als radicals. Els uns per fanatisme a la religió i al clero, els altres per aversió i fins odi a n'els mateixos, ni uns ni altres saben fer del problema religiós un problema secundari, i nosaltres creiem que'ls dos van equivocats i tots dos per *massa*, per agafar-ho per l'extrem.

De les joventuts *rebeldes* i *jóvenes bárbaros* no'n parlem. Per sòrt, o per desgracia, no'n tenim a Tarragona, per més que nostre criteri de tolerancia i respecte mútuo, ens impossibilita d'agafar les coses amb radicalismes estridents.

De manera que, sentats aquets principis, nostra orientació en materia política es ben clara i ben definida. Adictes sempre a la doctrina Nacionalista Catalana, i la vista fixa al lluminós camp de la llibertat, de la germanor, de les democracies i de l'honradesa; abolidors de tot lo que representi retrocés o rutinisme no hem de defallir mai en nostre empenyo de surtir en la nostra, que volguer es poder, i la nostra dèria es la civilització.

Ara bé. No sols de política, com tenim dit, ha de nodrir-se aquesta Joventut. D'un modo preeminent ha d'assaonar-se d'actes d'esplai per al cor i per l'ànima, actes culturals, d'sport, d'idees, de problemes, de concursos, de certamens, etc., etc., el detall i desentrotlo dels quals deixarem per a un segon article.

UN DE LA COLLA.

* * *

Al jovent

Es una negació de si mateixa aquesta joventut que forma en les fileres dels partits fòsils, diguin-se jaumistes, conservadors o regionalistes. La joventut, plena d'impulsivitats, d'ansia de coses noves, amurada de reivindicacions de tota mena, surt de son centre natural al sumar-se amb aquells partits que son l'antitesi de lo nou, de la constant transformació i de les orientacions que en lo polític i en lo econòmic han de capgirar lo instituit. S'hi ha de trobar lligada de peus i mans i s'hi ha d'asixar dins de les organitzacions que no tenen altre fi que conservar l'estat actual de coses, o, lo que es pitjor, cercar el retorn dels temps de maleida memoria en que, qui no era un conformat o no sabia passar per tal, havia de sucumbir si no tenia la valentia d'exilar-se abandonant lo que li era més car, familia, patria i amics.

El jovent que ingressa en aquells partits comet un crim de lesa natura i's traeix a si mateix i a la patria, perque la joventut, per espontania inclinació, té necessitat de lluitar i emplear la seva fortaleza en la defensa dels ideals del demà, que avui ens semblen utopies però l'implantació dels quals es obra dal temps. Així també compleix un altre deure, i es el d'empenyer a l'humanitat cap a son millorament, cap a l'assoliment d'una major perfecció i d'un major benestar.

No ho facis, pas, jovent d'avui d'enamorar-te de les coses passades i confondre't amb els qui les representen, perque n'hauria un gros perjudici la nostra Patria, car ella refia de vosaltres per a que aneu desembrassant de pedres el camí que'ns ha de portar a la consecució de les nostres aspiracions. Pensèu que ve darrera vostre un'altra generació que'n patiria les conseqüencies del vostre endarreriment, puig s'aniria retardant l'hora definitiva del triomf, que tal volta vosaltres podríau assolir.

Si en cambi vos poseu resoltament al costat d'aquells qui, si be per sos anys no son joves, però'n serven el cor, i alliconats per la seva experiencia i esperonats per lo que ells han fet, vos llancèu a la lluita, ardits i plens d'il·lusions, disposats a conquerir la benaurança i l'enfortiment del nostre poble, encara que per cada millora tinguèu de donar un tros de les vostres esperances, no vos dolgui pas! Penseu que'ls qui han sigut joves abans de vosaltres per cada cosa que han conseguit també n'han hagut de perdre d'esperances i d'altres moltes coses que dolent tant o més.

Si així ho feu, hauréu complert el vostre sacratíssim deure d'homes i de catalans i la Patria'n restarà tan agrada i satisfeta que podrà exclamar:—Jo tinc una joventut entusiasta, ardida i amb lo cor rublert

d'il·lusions deslliuradores. Per elles lluita amb tota intensitat amb les armes de la ciencia, del comerç, de l'industria i de l'art!

* * *

El nou Arquebisbe

No som enemics de cap religió i molt menys de la que professen la majoria dels catalans. Entenem que lo que afecta al sentiment, mentres sia sincer, mereix tota mena de respectes, que al cap i a la fi es el sentiment el que diferencia a l'home de les besties. No cal dir, doncs, si la nostra cortesia ha d'arribar també als homes religiosos i, entre ells, al qui avui vé a ocupar el lloc més preeminent en la gerarquia eclesiástica de Catalunya.

Nosaltres creiem—i que se'ns perdoni si anem equivocats—que'l nou Prelat té una gran missió a cumplir, i es la de separar el clero de la política. No té en aquest país el clero catòlic un altra religió a combatre; més aviat ha de lluitar contra l'irreligiositat i l'indiferencia. I molt poc ha d'afavorir la causa de la religió veure'l barrejat en els incidents de la baixa política, servint petites ambicions i despreciables egoismes.

Ha desaparegut afortunadament per sempre'l perill de les guerres civils en que un tant principal paper hi jugà'l clero espanyol. Però l'instint bélic excitat generalment per una educació deficiente, no's detura moltes vegades dessota de la sotana. I encara son nombrosos els exemplars que beneeixen els banderins dels requetés, o, més modestos en les seves aspiracions lluitadores, somnien i prediquen coalicions de dretes. De vegades no deixa d'influir en això qualque tall de canongia arreplegat a força d'humiliacions i de desprecis a la propia terra on s'ha nascut...

Es per aquest cantó que'l Dr. D. Antolí López pot fer bona feina. Diuen que es home modest, il·lustrat, tolerant, gran admirador de la premsa. Doncs, per la premsa pot començar. En el seu arquebisbat i pagada, segons se diu, amb diners de la mitra, hi ha premsa intolerant, ignorant, al servei dels cacics i disposada sempre a combatre les aspiracions de Catalunya. Si es home d'energies com de cultura, sabrà posar frè als qui en nom de la religió parlen i escriuen de lo que no saben ni han entès mai.

Com a ciutadà tarragoní, nosaltres saludem al nou Arquebisbe.

* * *

No camvien de sistema

Sempre ens hem queixat de la manca d'idealitat dels militants en els partits polítics espanyols, i de que generalment actúen a l'entorn d'un home de més o menys prestigi, però sempre quant aquest exerceix una influencia decisiva en la política.

Això fá que'ls partits polítics espanyols es formin, generalment, per l'influencia del home ídol i mai per a realitzar un ideal; o més clar, es creen per a acostar-se al que té més probabilitats de disposar del governament i que nomenarà els funcionaris públics; no pas perque veuen an aquell el ciutadà que portarà a fi els projectes o ideals que creuen deuen resoldre's o fer-los triomfar.

Fà uns deu anys que'l partit conservador va passar de les regnes den Villaverde a les den Maura en vintiquatre hores; i ara, sinó de fet de dret, donades les especials maneres d'ésser de la política espanyola, resulta quefe del partit En Dato d'ençà de la resolució de la darrera crisi ministerial, puix que s'ha allunyat per complet del poder el seu verdader

capitost En Maura, i fóra d'ell acabarà la seva influència, ja que qui farà la futura majoria parlamentària i per lo tant ne disposarà, serà l'actual President del Consell de Ministres. Es natural, doncs, que'n Maura renunciï a dirigir el partit conservador tota vegada que a Espanya les quefatures dels partits les trien al Palau i no surten pas de la voluntat popular.

Lo mateix que passa en el partit conservador hauria ocorregut en el dit lliberal. Ara no podien governar ni En Romanones, ni En García Prieto i molt menys En Malquiades Álvares, emprò qual-sevol d'aquests hauria aguantat un relatiu llarg temps en el poder si haguessin disposat de la dissolució de les Corts i en sa conseqüència dirigit noves eleccions llegendatives, perquè a excepció de Catalunya i d'unes poques capitals de província i d'uns encara més contadíssims districtes, el reste d'Espanya resulta ésser de l'opinió dels que governen, que ja cuiden que surti d'ells unes poc nombroses minoríes dels demés partits dinàstics, per a que hi hagi una oposició oficial, disimulant aixís la manca d'opinió que hi ha en casi tot l'Estat Espanyol.

Les darreres eleccions municipals en la major part d'Espanya han donat el triomf als conservadors; si s'haguessin celebrat tres setmanes abans el resultat seria variat: el contingent de lliberals elegit hauria sigut major que'l número dels victoriosos de cada un dels restants partits dinàstics.

Fins quant ha de durar aquesta ficció? No ho sabem, emprò porta trasses de no acabar-se mai, i per més que's diu que des de les altes institucions s'hi vol posar terme, en la pràctica se'ns demostra que no's fá aixís, com ho prova la solució de la darrera crisis en la que no va donar-se el poder an En Maura, perquè representa i volia imposar una política conservadora i dictatorial, i va encarregar-se la formació de Ministeri an En Dato, que confià la major part de les carteres a homes del partit conservador que procedeixen de les extremes dretes, i a altres com l'Ugarte tan o més significat que'n Maura i En La Cierva en la represió del 1909.

Un altre aspecte ens ofereix la darrera crisi, i es que va caure'l partit liberal perquè estava dividit i al donar el Govern als conservadors no va formar gabinet el quefe que'ls unia a tots, sinó el representant d'un grup, el dels antics amics den Silvela. Lo que fou motiu de caiguda en els primers, ha estat lo que fá governar als conservadors.

En aital situació política, el poder moderador lo mateix podia donar el poder als conservadors com an els lliberals, ja que qualsevol quefe de aquets hauria hagut de fer, lo que farà En Dato, crear-se una quefatura a l'elegir Corts noves. Fins podia formar Ministeri En Melquiades Álvares, sobre tot ara que en el banquet del dia 25 d'Octubre va dir que estava disposat a governar amb la monarquia.

I en aquestes circumstancies la monarquia ha triat per a governar al representant dels conservadors; lo que'ns demostra que ha procurat més en recordar que després de quatre anys ja'ls hi tocava, que no pas provar de fer un camvi en la manera d'actuar de la política espanyola, fent ministeris parlamentaris o donant el govern a homes nous per a veure o provocar, cosa ben problemàtica tractant-se d'Espanya, si porten noves iniciatives i realitzen una política més lliberal i més europea que no pas els que han passat per el govern fins avui.

Ja está el país cansat de passar temps sense veure resoltos els nombrosos problemes en tots els ordres: polític, social, rel ligiós i regional que preocupen als ciutadans conscients. Però ningú es desvetilla.

Sols a Catalunya s'está predicant i fent una nova política sense que sigui compresa, respectada com se mereix i fins imitada per les altres regions espanyoles.

JAUME ARAGÓ.

(De *Gent Nova*.)

* * *

Carta oberta

Amic Quiquet: Una coral abressada. M'ha afectat fondament ta carinyosa carta. Havía fet el propòsit, a l'anar-me'n de Tarragona, de no ocupar-me mai més dels seus assumptes locals. La meva decissió era ben motivada. Els *altres* passejant-se pels carrers. Jo a la presó. Però, els bons amics de RENOVACIÓ, primer, i després tú, m'obliguen a agafar la ploma. El cervell me diu que no, però'l cor, violentant-me, s'en va cap a vosaltres...

De com he complert el teu encàrrec t'ho dirá el mateix senyor Comte d'Artal en la carta que un d'aquets dies t'escriurá. Jo'm felicito d'haver servit de pont per que vos pogueu donar una forta encaixada i a l'ensem establir una bona *entente cordiale* en la felicíssima coincidència sobre'l projecte d'excavacions que'ls dos acaricieu.

El teu exemple, amic Quiquet, deuría ésser imitat. Peca Tarragona de falta d'iniciativa; vol que tot se li dongui fet. Olvida sovint el vell aforisme *ajuda't i l'ajudaré*. Per l'Escola Náutica no tindria que esperar a que'l senyor Comte d'Artal l'establís. Comptant amb les classes de l'Institut, i amb una gran dosis de bona voluntat, poc seria'l gasto, davant dels beneficis que reportaria, per que a Tarragona se pogués cursar la carrera náutica.

Un altre defecte haurás també observat a Tarragona. L'ignorancia, en general, de tot lo seu: historia, monuments, joies, etc. Si no fossin els estrangers que la visiten ¿quí s'en recordaria d'aquestes coses? La nostra joventut escolar estudia obligatoriament Historia d'Espanya i Historia Universal. ¿Perqué no crear un curs voluntari d'Historia de Tarragona? Aquesta ignorancia se fá extensiva als seus fills, fins els més i l'lustres. Conta en Santiago Rusiñol que la primera vegada que va anar a Tarragona, a la fonda, al café, als municipals i als serenos va preguntar pel domicili d'en Pepe Yxart. ¡Ningú sabia qui era en Pepe Yxart!

Ara mateix ¿quí en vida se recordava a Tarragona del seu fill, el gran sabi Saavedra?

Aquesta ignorancia, aquesta indiferencia perjudica en gran manera. En el meu primer article a RENOVACIÓ exposava lo molt que s'en planyia el senyor Comte d'Artal. Sense aquestes queixes pot-ser a hores d'ara ja hauria comensat a realitzar els seus magnífics projectes. Doncs bé, ara vull parlar-te d'un altre fill de Tarragona, completament desconegut entre vosaltres, fora de sa reduida familia, i que, per la brillantíssima posició social que aquí ocupa, molt podria fer en benefici de sa ciutat nadiua, si Tarragona sapigués lligar-lo amb els finíssims fills d'una atenció o d'un agraiment. Me refereixo al Sr. Ramón Sardá.

Es una de les primeres fortunes de Buenos Aires; i creu que les fortunes d'aquí son quelcóm més que les de Barcelona! Home modest i senzill, d'honradesa per tothom elogiada, estimat per tots quants el tracten, fuig de tota actuació social. La administració de la seva colosal fortuna i'l carinyo infinit per la seva familia li roben tot el temps. Jo no tinc el gust de coneixe'l personalment, però el Sr. Comte d'Artal me parla d'ell amb sincera admiració, amb fonda veneració, diu d'ell que es un *Patriarca*.

Per referencies fidedignes me consta que en aquest vell tarragoní no se li ha extingit el seu amor a la Patria. Els fets següents ho demostren. Mai ha tancat la porta a qui per única carta de presentació ha ostentat la condició de ser fill de Tarragona. Fá pocs dies la comissió composta pels senyors Comte d'Artal i Doctor Aleu, per recaudar fondos en prò del monument que s'ha d'aixecar a Barcelona a Mossen Cinto Verdager, va enviar-li, com an els demés catalans residents a l'Argentina, una circular pregant-li que s'hi suscribís. El mateix dia de rebre la circular va enviar el Sr. Sardá a la referida comissió un cheque de 500 pesos (unes 1.200 pessetes).

Quan el Sr. Sardá vol expansionar-se recordant hores de l'infantesa s'en va al despatx del Sr. Comte d'Artal. Allí parla del peix fresc del *Serrallo*; de l'*esplanada* (avui l'espléndida Rambla), i sobre tot del café de *Josepet*, que era d'un parent seu. Quan vora mitjà se despedeix, invariablement li diu: M'en vaig que'm sembla que ja tocá la *Capona*. Si

aquets fets no fossin prou eloqüents per demostrar l'amor del Sr. Sardá a Tarragona, te diré que sense ells també li suposaria. Crec, com en Pi i Margall, que la verdadera Patria es el poble on s'ha nascut, on s'han rebut les primeres impresions de la vida, on s'ha après a estimar, a odiar... Aquesta Patria no s'olvida mai.

Si Tarragona tingués el talent, l'habilitat, diga-li, com vulguis, de lligar an aquets seus fills que arreu del mon ocupen llocs preeminentes dintre les esferes intellectuals o d'activitat humana, amb lligams, com te deia, de finissims fils d'una atenció o d'un agraiment, no dubtis que Tarragona no tindria per que arrepenedir-se.

Vos troveu en vetlles d'unes eleccions generals. ¿Per què Tarragona no inicia la candidatura per senadors baix el nom de dos tarragonins com el senyor Comte d'Artal i'l senyor Ramón Sardá? Per una vegada a la vida ja ho podien ben perdonar els porxos del café de París de Reus!

Els que per senador, com única condició, exigeixen que siguin persones riques, té diré que'l Sardá es el primer accionista del Banco Español del Río de la Plata i una sola de les seves finques es més gran que tota la *provincia* de Tarragona. (1) ¡Si'n pot pagar de dinars als compromisarís!

¿Per què'ls que s'honreu amb l'investidura de magistrats de Tarragona no prenèu l'iniciativa? ¿Quin millor pas pel vostre càrrec, quin millor acte de la vostra vida, que rebre un dia aquets dos bons tarragonins i en sessió solemne, acompanyats per l'amor de tot un poble, els hi fessiu ofrena de les credencials de Senadors dientlos:hi:

«Vareu sortir d'aquesta Tarragona que vos va veurer naixer, rublerts d'ilusions i casi sense pel a la cara. Torneu avui amb els cabells blancs com la neu. La vostra aureola de vencedors ha arribat fins aquestes platjes. A l'honorar-vos, honra també Tarragona als seus altres fills, no menys estimats, que a l'igual que vosaltres sortiren a la conquesta de la deesa Fortuna. Vosaltres torneu vencedors; els altres han sigut vensuts; han caigut en la lluita. ¡Uu recort per ells!

Hi ha pobles que reben sota talem i aixequen monuments als seus fills que tornen vencedors tenint les mans i l'espasa bruta de sang, de sang humana, de sang d'altres sérs que també tenen mare, esposa, fills... Tarragona estima més als seus fills que en les lluites del Trevall i de l'Inteligencia han guanyat cent glorioses batalles. Aquí teniu les palmes de llaurers. Son les actes de Senadors. Al Senat ens sentirem orgullosos que siguin fills de Tarragona els qui ostentin la nostra representació. Vos admiraràn, com vos admirem nosaltres, que més que a Madrid voldriem tenirvos sempre ben al costat nostre...»

Divago. Perdona'm, amic Quiquet. Te prego a tú i als bons amics que no m'aludiu més; que no'm violenteu escrivint sobre coses de Tarragona. La llaga encare sagna. Deixeu-me tranquil, fent *ortopedia*; redactant *Catalunya*; col·laborant *Germanor* de Santiago de Xile; organitzant al Casal una vetllada recordatoria de la nit del 25 de Novembre...

Amic Quiquet: Salut i R. C.!

P. REDÓN.

Buenos Aires 27 Octubre 1915.

* * *

Trucs

Ja tenim aquí el nou Arquebisbe, i qui diu el nou Arquebisbe, diu D. Antolín López i Peláez. Apa, ja estarèu contents. Més contents que Mossen Llebaria quan sent dir mal de Catalunya...

Arribará avui a les 5 de la tarde, amb tota pompa i ceremonials de consuetut, acompanyat d'autoritats, dignitats eclesiàstiques, devots casulans i de bosc, i en fi de tot Tarragona: literats, polítics, impolítics, poetes, homes de ciencia, industrials, comedians i demés persones del seu agrado...

Vosaltres també hi anirèu...

Sí, vosaltres també hi anirèu...

I jo pregunto, per què hi teniu d'anar vosaltres?

(1) El Sr. Comte d'Artal calcula la fortuna del Sr. Sardá en 70 milions de pesos or, la friolera d'uns 400 milions de pessetes.

Que ho fassin les autoritats, *bueno*, que per això son; que hi acudeixin les ovelles de les qui'l senyor Peláez n'es digne pastor espiritual, també *bueno*, perquè aixis els ho dicta la llur consciència; però que assisteixin a la cerimònia o la vagin a veure gent anticlerical, gent de conviccions republicanes com tú, com jo, i com el del teu costat, francament no'm cap al magí.

Car, amics, si parlo aixis, es perquè'm temo que jo també hi aniré, i tú també i tots hi anirem a fer el caldo gros aquesta tarde al clero, com li fem cada dia i cada hora.

I sabèu perquè?

Ah, pobres ilusos! per aquesta maleïda curiositat que'ns esclavitzava i'ns endogala pitjor que cap moda i que cap llei de represió.

S'ha de veure tot! diem ab entussiasme infantil, i apa! cap a morir-te de fàstic en algún *cine* en que l'entrada es cara i l'espectacle embrutidor.

S'ha de sentir tot! i ala! cap a escoltar an en Vallvé en els mitings o an en Balart a l'Ajuntament, corrent perill de caure en les perniciosos idees dels oradors o trencar el respecte a la Popular que'ls ha encumbrat.

S'ha de fer tot! i amunt! cap a seguir festes majors a reventar-se la salut, que es lo principal, i la butxaca de l'ermilla, que ben mirat encara és pitjor.

Que'ns fá lo que pugui succeir?

La qüestió es satisfer la ditxosa curiositat i lo demés son trons.

La tranquil·litat i'ls principis els passem per sobre i per sota i per entremitj.

Per això el mon va tan bè...

Veieu, en cambi el que'ls conservadors *enragés* facin aquest acte de desagravi, especie d'homenatge individual, an en Maura, ho trobo molt correcte.

Als arbres caiguts se'ls deuen certs respectes.

I després, qui sab si demà Maura pot tornar a ésser D. Antoni Maura i Montaner!

Perquè hi há que tenir en compte que això de la política, com la vida, es un joc d'atzar. Venen bones, venen males. Ara guanyes, ara perds.

Mirèu sinó an en Dato; ara li ha vingut la ratxada bona. Com que'n sab, ha esperat que vinguessin males al banquer i quan ha vist bona ocasió ha jugat fort i ha fet saltar la banca.

Peró, tornant a n'en Dato, li diré que no s'estuï gaire, que'l riure va a estones. Car, qui l'hi diu que demà no vindrà un Sánchez Toca i'l desembanqui an ell?

I prou que no tinc rés més per dir-vos.

Dos mots i prou

Una vegada, si no recordem malament, en un mitin de la segona o tercera Popular, el Sr. Vallvé atacà injusta i despietadament als principals elements de la Federació Obrera. Un d'aquests, el company Floresví, l'anà a trobar preguntant-li si estava disposat a sostenir aquelles acusacions. En Vallvé contestà afirmativament, però, als pocs dies, quan en Floresví li indicà'l lloc on devia celebrar-se la controversia, en Vallvé exclamà amb tota la flemma: — «Ara ja es tard; ara ja han passat les eleccions!»

En Vallvé, s'ocupa en el darrer número de *La Veu de Tarragona* d'uns conceptes emesos pel nostre company Sr. Lloret en un mitin de propaganda electoral i, volèm creure que amb tota la llealtat, amaga les cartes que's creuren amb aquest motiu el dia abans de les eleccions. Lo que'l company Lloret digué, està disposat a sostenir-ho en tots els terrenys i ho sostindrà en les conferencies que anuncia en l'esmentat mitin i que's donaràn probablement en el Centre Industrial. Així'l públic podrà apreciar la diferencia que hi ha entre un i altre cas.

Peró'l company Lloret vol que consti una cosa per endavant. I es que sent moltíssim aquesta fama que se li vol atribuir de mal intencionat i *parlamentari* per lo que no diu i's vol deduir de les seves paraules; com sent igualment el mal concepte que'l públic té format del Sr. Vallvé, segons ell mateix regoneix, fins a creure'l capaç de coses que, constituint veritables immoralitats, no han estat sisquera insinuades.

De dependencia mercantil

Día memorable i d'orgull pels que integre el «Centre Autonomista de Dependents del Comerç i de l'Indústria» de Barcelona, fou el 16 del corrent, amb motiu de la compra del nou Casal del Centre, que, com és sabut, és el que antigament ocupava el Círcol Equestre, a la Rambla de Santa Mònica, 25, constituint un acte vessant de simpatia i d'entusiasme.

A l'hora anunciada per a la firma de l'escriptura, hi havien reunides en el Saló de Junes del Centre distingidíssimes personalitats catalanes i en el Saló d'actes, on s'havia de celebrar la cerimonia, una gentada enorme de socis. Després de la lectura del contracte de compravenda, el representant del Centre feu entrega al Sr. Puig i Esteve d'una rica ploma d'or, costejada per suscripció entre'ls socis del Centre i oferta per aquets a son digne i infadigable president, com a homenatge de simpatia i admiració. Fou un moment d'intensa i sincera sentimentalitat, entusiasta i emocionant per al qui a més de president, ha estat i és l'ànima del Centre, de la veritable Casa del Dependent barceloní.

L'acte celebrat pels companys barcelonins, representa no sols l'afermament de la vida joiosa de l'entitat, la consolidació de la magna tasca cultural i patriòtica que en els deu anys de la seva fundació ha vingut realitzant, emprò també el començament d'una nova vida en la qual es de esperar que coroni la seva actuació arribant als cims d'explendor i de grandesa que n'es ben mereixedora—com s'ens dubte hi arribaràn—perque des de sa fundació fins al día i moment actual, li han vingut dedicant, amb perfecte desinterès, ses millors hores i ses més belles ilusions, un floret de joves intel·ligents i entusiastes que mai cercaren en sa tasca altra recompensa que la satisfacció que dona l'haver complert amb els devers de cultura i de patria.

Jo'ls admiro an aquets joves que amb sos treballs han sapigut crear un organisme de la naturalesa del seu, únic a Catalunya i fins a Espanya, on hi regna una armonia tant subtil per lo gran....

Serveixin aquestes ratlles de humil prò ferma adhesió i admiració per als fomentadors del C. A. de D. del C. i de la I., de Barcelona, veritable joia de Catalunya, en nom dels organitzadors del Centre de Dependents de Comerç i de l'Indústria que dintre poc es constituirà a Tarragona.

UN DE LA CLASSE.

Notes de l'Orfeo

L'excursió d'avui a Valls

Poques institucions artístiques de la nostra terra donen mostra d'una tant gran activitat com l'Orfeo tarragoní. Per lo que toca a n'aquest any, els concerts i les excursions han sovintejat d'una manera rapidíssima; i lo mes notable del cas, es que en tots moments l'Orfeo ha triomfat en son doble aspecte artístic i cultural.

Avui, conforme ha vingut anunciant la premsa local, la nostre primera entitat ha sortit en direcció a la ciutat de Valls per a pendre part en les festes Constantinianas que s'hi están celebrant.

L'entusiasme que ha despertat l'anada de l'Orfeo a Valls, es ratllant al deliri. Sabem que aniràn a rebre'l a l'estació, l'Ajuntament, dances, els Xiquets de Valls, la banda de música del Regiment d'Almansa, corporacions de tota mena, i'l veïnat en massa.

Els orfeonistes estaràn allotjats a les principals cases de Valls, igual que's feu a Montblanch derretrament.

A dos quarts de deu d'aquesta nit donarà'l Concert en el nou teatre Apolo, a tenor del següent programa:

Primera part

Himne a la Senyera, Gols.
La Viudeta, Gols.
El mariner, Septís.
L'hereu Riera, Cumellas.
Sota l'om, Morera.

Oh, quin bon eco!, Lassus.

Crede de la Missa del Papa Marcelo, Palestrina.

Segona part

Diumenge (per les senyoretas), Dalcroze.

Fum, fum, fum, Gols.

El Rossinyol, Mas i Serracant.

Barcarola, Gols.

En l'enterro d'un nin, Perez.

La Mare de Deu, Nicolau.

Al leluya (amb acompanyament d'orquesta), Hoendel.

El retorn s'efectuarà l'endemà, dilluns, en el tren que surt de Valls a cosa de les 7 del dematí i que arriba a Tarragona a dos quarts de nou.

Bon viatge, i que l'exit més falaguer coroni els braus esforços dels cantaires tarragonins que tant alt posen el nom de la Ciutat escampant arrèu on van art i bellesa catalana.

Noves

Fa pocs dies tingué lloc a l'Unió Nacionalista Republicana una reunió preparatoria pera la constitució d'una Secció de joves nacionalistes republicans, que juntaràn a la propaganda dels nostres ideals els esbarjos propis de la joventut.

El canvi d'impressions fou altament satisfactori, acordant-se que pera la constitució definitiva de l'entitat que s'anomenarà «Joventut Nacionalista Republicana», tinguí lloc un'altra reunió en el mateix casal, el prop-venent dimars, 25 del corrent, a les 10 de la nit.

En nom de la Comissió organitzadora convidem als inscrits i a tots els joves que simpatisim amb l'idea.

El nou governador D. Antoni Tudela ha dictat una circular coninant a les autoritats per que perseguixin el joc que tants mals i desgracies ocasiona en tots els pobles.

Veurem si com ha succeit amb els governadors anteriors, aquesta circular no produeix altre efecte que omplir un buit en el *Boletín Oficial*.

En el present número publiquem una *Carta Oberta* de l'estimat amic i ferm tarragoní En Pere Redon, nova mostra de l'intensíssim amor que sent per la ciutat que'l vegé naixer.

Nostre remerciament mes sincer i la mes entusiasta salutació a l'anyorat patriici.

El passat dijous morí en aquesta ciutat la distingida dama D.ª Clemencia Margarit i Forés, virtuosa esposa de nostre bon amic el Comerciant don Manuel Monguió.

Tembé deixà d'existir el meteix día el vell industrial i propietari D. Sebastià Cardona i Grau.

Ens associem de tot cor al dol que experimenten les respectives families.

Máquina d'escriure

VICTOR

La més rápida

La més económic

La més perfeccionada

Per a informes i catálecs dirigir-se al Representant a Tarragona, PERE OLIVÉLLA, Comte de Rius, 5, pral.

SALÓ DE VENTES

AL DIA

Novitats per a senyora i nenes en Mercería. — Confeccions. — Pells. — Sombreros. — Bisutería, etc., etc.

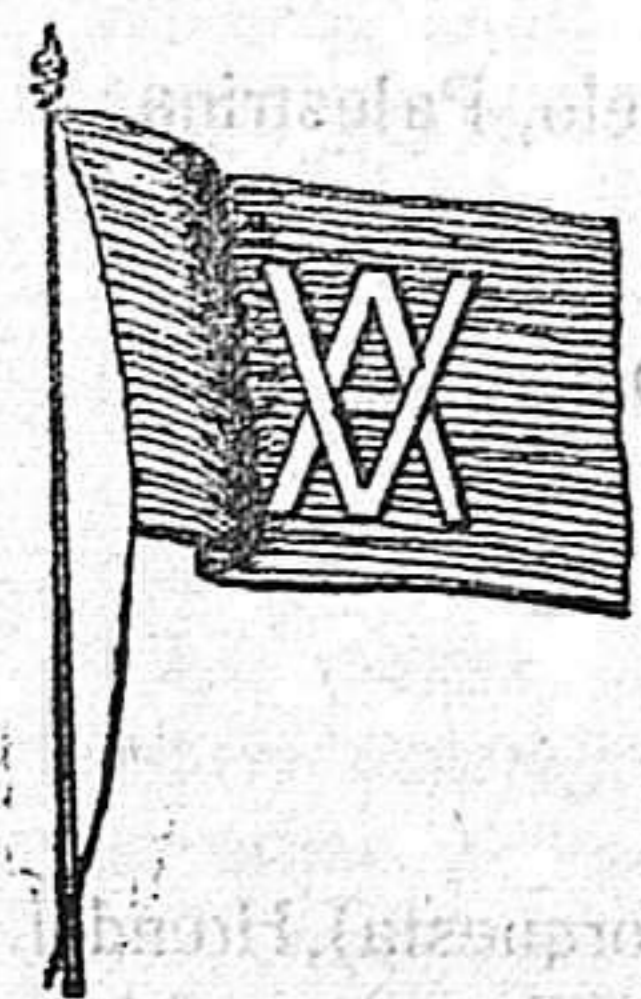
Gran assortit en PERFUMERIA
Inmensa varietat en Brodats.

Se venen a pessas i a trosos.
Preu ficse — Ventes al contat. — Sempre nou. —
Continuament renovació.

Rambia de San Joan, 40, pral., 1.^a

TARRAGONA

IMP. DE J. PUJÓAN, MÉNDEZ NÚÑEZ, 5.

IBARRA Y C. S. en C.-SEVILLA

LINIA REGULAR DE GRANS VAPORS

Tots els dijous sortida fixa del port de **Tarragona** per a Valencia, Alacant, Cartagena, Almeria, Málaga, Cádiz (admetent càrrega per a Ayamonte i Illa Cristina), Huelva, Sevilla, Vigo, Villagarcía, Carril, Coruña, Ferrol, Avilés, Santander, Bilbao, Pasages i San Sebastián.—Servei ràpid eventual per a Galícia i Nord d'Espanya amb escales a Valencia, Alacant, Málaga, Sevilla, Vigo, Coruña, Santander i Bilbao, empleant solsament **catorze dies** en el viatge.—S'expedeix coneixement directe per a Luarda i Sant Esteva Pravia amb trasbort al vapor **Luarda núm. 3** y per a Dunkerque als vapors de la Companyia Francesa **Denain & d'Anzin**.

Viatges extraordinaris a Palma de Mallorca.—Unic servei fíxo i setmanal per a Cette i Marsella tots els divendres.

PRÓCSIMES SORTIDES

PER A LA COSTA D'ESpanyA

Novembre 20	"Cabo Toriñana"
" 27	"Cabo San Antonio"
Desembre 4	"Cabo Santa Pola"
" 11	"Cabo Quejo"
" 18	"Cabo Oropesa"

PER A CETTE I MARSELLA

Novembre 21	"Cabo Santa Pola"
" 28	"Cabo Quejo"
Desembre 5	"Cabo Oropesa"
" 12	"Cabo Roca"
" 19	"Cabo San Sebastián"

Per a més informes, a son consignatari **EN MARIAN PERES**, carrer Real, 32.-Telefon 45

Societat de socors mutuels TARRAGONA I SA PROVINCIA

dels cassos de malaltia, vellesa, invalidesa, viudetat i mort
Inscripta en el Govern Civil i en la Comisaría general de Segurs, segons mana la Llei.

Director facultatiu: **Dr. Rabadá**

Per a més informes dirigir-se al domicili social:
Rambla St. Joan, 75, pral. De 10 a 12 i de 5 a 7

CLÍNICA Y CONSULTORI PER A LES MALALTIES DE LA DONA

Vies urinaries, Cirurgia operatoria, parts, electroterapia i anàlisis micro-químic d'orina i productes patològics.—Sero Reacció de Wassermann.—Aplicació del 606

Baix la direcció del Dr. Rabadá

Ex intern de l'Hospital de la Santa Creu, ex ajudant de la Policlínica del Dr. Fargas i Metge de les Cases de Socors de Barcelona

Consulta de 10 a 12 i de 5 a 7.—Per a obrers, de 7 i mitja a 8 i mitja nit.—Per a'ls pobres, franca, dilluns, dimecres i dissapte de 12 i mitja a 1 i mitja.

Rambla de Sant Joan, 75, principal.—TARRAGONA

FRANCISCO POTAU

Calçat fet

i a la mida

Rambla de Sant Joan, 52

PAPERERIA I EFECTES D'ESCRITORI

— DE —

JOAN M. PIÑOL

Unió, 1 — TARRAGONA — Telefon 181

Gran assortit en llibres ratllats de totes menes i tamany.
Escribanies, Plumes Stilogràfiques, pesa-cartes, copiadors, etc.

Gran novetat en piija-papers amb rellotje veritat.
Postals de totes menes i albums per a les meteixes.

PREUS SUMAMENT BARATOS

Fabricació especial

de sabó de moltes classes
d'oli d'oliva i de coco

J. Monserrat

Gobernador Gonzalez, 16 i 18

MAGATZEM DE FERRETERIA

FUMISTERIA I QUINCALLA

Eines de totes classes.—Objectes per a regalos.—Articles per a
magatzems de vins i olis

Macià Mallol Bosch, Carrer de Sant Agustí, 9

FITER Enciclopedia moderna catalana.—Edició Gallach

Léxic Catalá.—Divulgació de termes tècnics, científics, d'arts i oficis.—Antecedents del ordre històric i geogràfic.—Observacions tecnològiques conexas ab els coneixements artístics, científics i literaris.—Biografies.

Obra que ha merescut grans elogis de un aplec de catalans il·lustres.

Cinc volums; presentació esmerada; planxes en relleu i or; obra genuinament catalana.—Venda a plassos (38 ptes.) i al comptat (35 ptes.)—Present de un moble simbòlic.

Diccionaris de totes les llengües: Catalá, Castellá, Espanyol-Francés i Francés-Espanyol, Anglés-Espanyol i Espanyol-Anglés.—**Pal·las**, última paraula en aquesta mena de publicacions.—**Diccionar. de Laousse**.

Venda y subscripció de tota mena de diaris y revistes espanyoles y extrangeres: **Centre de Suscripcions de Joan Munté, Kioscos Rambla St. Joan y Rambla St. Carles.**

MOSTELLE

— (RAIMOST) —

SUC DE RAIMS SENSE ALCOOL

The Grape Juice C.º L.º

Londres i Tarragona

El Vermouth més higiènic

Un exelent refresc

El millor aliment en les malalties i convalescència.

Se ven per tot arrèu